

UCG

University of Montenegro

Šta je komparativna politika

Definicija

- Komparativna politika je jedno od tri glavna područja politikologije (uz političku teoriju i međunarodne odnose), fokusirana je na unutrašnje političke strukture, aktere i procese koje empirijski analizira opisivanjem, objašnjavanjem i predviđanjem njihovih varijacija (sličnosti i razlika) u političkim sistemima – bilo da je riječ o nacionalnim, nadnacionalnim ili podnacionalnim sistemima.

Tema

- Naravno – politika
- Važno je *Ko*, *Kako* i *Kakvu* odluku donosi
- Primjeri: zakon o penzijskom osiguranju, zakon o porezu na industriju koja zagađuje životnu sredinu...
- Vrijednosna neutralnost
- Fokus na interakciji unutar sistema

Tipovi komparativne politike

1. Prva tradicija: Proučavanje pojedinih zemalja
 - Izolirani pristup
2. Metodološka tradicija: Kako bi trebalo sprovesti komparativnu analizu
 - Strogi, formalistički pristup
3. Analitička tradicija: Eksplanatorni pristup
 - naći objašnjenja koja su nalik zakonima

U praksi šta radi komparativna politika...

1. Opisuje sličnosti i razlike i na taj način stvara klasifikacije i tipologije
 2. Objašnjava uočene sličnosti i razlike
 3. Predviđa budućnost
- Kvazi-eksperimentalna disciplina

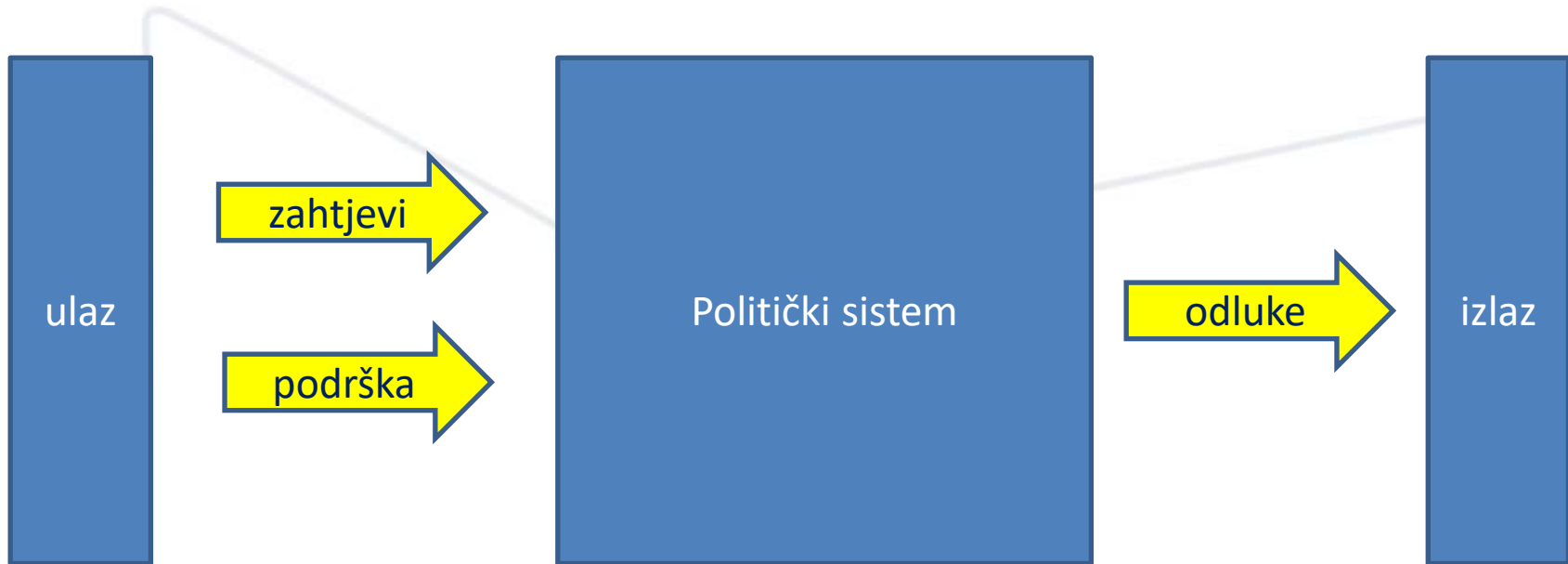
Razvoj discipline

- Promjena fokusa teme – od institucija ka funkcijama
- Gabriel Almond i Odbor za komparativnu politiku (1954. godine)
 - Cilj 1: razvoj komparativnog metoda
 - Cilj 2: razviti konceptualni okvir i način poređenja koji će moći “putovati” i kojim će se obuhvatiti ne samo zapadne demokratije već i ostatak svijeta
- Funkcionalizam podstaknut novim slučajevima
- “problem putovanja”

Razvoj discipline

- Promjena fokusa teme – od institucija ka funkcijama
- Gabriel Almond i Odbor za komparativnu politiku (1954. godine)
- **Sistemske funkcionalizam** podstaknut novim slučajevima
- “problem putovanja”

Politički sistem Davida Eastona (1965)

Komparativna politika prije i poslije “bihejvioralne revolucije”

Dimenzije analize	Prije	Poslije
Jedinica	Država	Politički sistem
Predmet	Režimi i njihove formalne institucije	Svi akteri uključeni u politički proces
Slučajevi	Glavne demokratije	Širenje na nove slučajeve
Varijable	Zapadnocentrične kvalitativne tipologije	Novi pojmovi koji mogu putovati Funkcionalizam, kvantitativne varijable
Metoda	Narativni opisi i suprotstavljane slučajeve	Kvazieksperimentalna kvantitativna metoda
Podaci	Ustavni i pravni tekstovi	Individualni i agregatni podaci
Teorija	Normativna, institucionalni elitizam i pluralizam, nema razrađene konceptualizacije	Empirijska, strukturni funkcionalizam, teorija racionalnog izbora...

Savremeni trend

- Povratak na institucije
- Vraćanje države
- Analiza se ponovo fokusira na slučajeve, ne samo na varijable

Metodi u komparativnoj politici

- **Zavise od istraživačkog pitanja!**
- U odnosu na broj slučajeva:
 - Studija slučaja
 - Studija sa malim "N"
 - Studija sa velikim "N"
- U odnosu na vrijeme:
 - Sinhronijski
 - Dijahronijski
- Komparacija:
 - Prostorna
 - Funkcionalna
 - Longitudinalna

Metodi u komparativnoj politici

- Jedinice analize zavise od pitanja
 - Politički sistemi, akteri, institucije, procesi...
- Sličnosti i razlike u fokusu
- Agregatni i individualni podaci

Агрегатни подаци, примјер

Попис 2003.

Општине, 31.10.2003.

1. СТАНОВНИШТВО ПРЕМА ВЈЕРОИСПОВЈЕСТИ

	Укупно	Исламска	Јудаистичка	Католичка	Православна	Протестантска	Прооријенталних култова	Друге вјероисповјести	Неизјашњен	Није вјерник	Непознато
Република Црна Гора	620145	110034	12	21972	460383	383	58	2424	13867	6003	5009
<i>градска</i>	383808	52118	8	12139	298923	316	51	1774	10311	5131	3037
<i>остала</i>	236337	57916	4	9833	161460	67	7	650	3556	872	1972

Individualni podaci, primjer

definitivna verzija biraci.sav [DataSet2] - SPSS Data Editor

File Edit View Data Transform Analyze Graphs Utilities Window Help

1 : Broj_ankete 735 Visible: 236 of 236 Variables

	Broj_anket	Grad	MZ	v001	D_2	D_3	D_4	D_5	D_6	D_7	D_8	D_9	D_10	D_11	P_12	D_13_1	D_13_2
1	735	Rozaje	Desna obal	muski	56	Crnogorac	visoku škol	u gradu	službenik (privatnom s	stalni radni	islamska	od 401 do	oženjen-ud	6	vec sam to	mogla bih
2	1089	Podgorica	OS "Bozid	muski	45	Srbini	visoku škol	u gradu	poljoprivred	u javnom s	stalni radni	pravoslavna	od 801 do	oženjen-ud	2	vec sam to	vec sam to
3	1343	Podgorica	Pod orah	zenski	42	Srbini	visoku škol	u gradu	službenik (u javnom s	stalni radni	pravoslavna	od 801 do	9	3	vec sam to	mogla bih
4	610	Bijelo Polje	Djordje Sta	muski	35	Bosnjak	srednju str	u prigradsk	KV radnik	nijesam za	nezaposlen	islamska	Od 151 do	oženjen-ud	6	mogla bih	mogla bih
5	947	Berane	Vrbica	zenski	25	Musliman	srednju str	na selu	službenik (u javnom s	nezaposlen	islamska	Od 151 do	neoženjen-	6	mogla bih	nikada ne b
6	635	Bijelo Polje	Resnik	muski	50	Musliman	srednju str	u prigradsk	penzioner	nijesam za	nezaposlen	islamska	Od 151 do	oženjen-ud	7	mogla bih	mogla bih
7	1282	Andrijevića	Seoce	muski	23	Srbini	9	na selu	KV radnik	nijesam za	nezaposlen	pravoslavna	nemamo ni	neoženjen-	1	vec sam to	vec sam to
8	682	Budva	Mala Sala	zenski	24	Srbini	visoku škol	u prigradsk	drugo	privatnom s	zaposlenje	pravoslavna	od 251 do	neoženjen-	Bez odgovor	mogla bih	vec sam to
9	909	Berane	Babino	muski	26	Srbini	cetvorogodi	na selu	KV radnik	privatnom s	zaposlenje	pravoslavna	od 251 do	neoženjen-	1	vec sam to	vec sam to
10	427	Podgorica	106 A Dom	muski	19	Crnogorac	cetvorogodi	u prigradsk	KV radnik	nijesam za	nezaposlen	pravoslavna	od 401 do	neoženjen-	1	mogla bih	mogla bih
11	977	Berane	Pesca	muski	23	Srbini	cetvorogodi	u gradu	djak, stude	nijesam za	nezaposlen	pravoslavna	od 201 do	neoženjen-	1	vec sam to	vec sam to
12	1313	Podgorica	OS Vladimi	muski	18	Crnogorac	cetvorogodi	u gradu	djak, stude	nijesam za	nezaposlen	bez vjerske	od 801 do	neoženjen-	1	vec sam to	vec sam to
13	513	Podgorica	OS "pavle	zenski	37	Crnogorac	visoku škol	u gradu	službenik (u javnom s	zaposlenje	pravoslavna	od 801 do	oženjen-ud	1	mogla bih	mogla bih

Rekapitulacija

- Jedna od 3 glavne discipline nauke o politici
- Bavi se: unutrašnjim političkim strukturama, pojedinačnim i kolektivnim akterima i procesima
- Cilj: Opis, objašnjenje i predviđanje sličnosti i razlika među političkim sistemima
- Način: intenzivna analiza malog ili velikog broja slučajeva, sinhronijsko ili dijahronijsko.
- Podaci: zavise od pitanja (kvantitativni i kvalitativni)

- Caramani, Daniele, *Uvod u komparativnu politiku*, u Caramani, Daniele (ur.), *Komparativna politika*, Fakultet političkih znanosti, Zagreb, 2013.